NN 71/2019 (26.7.2019.), Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1507

Na temelju članka 5. stavka 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, br. 20/18. i 115/18.), ministar poljoprivrede donosi

PRAVILNIK

O ZAŠTITI POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA OD ONEČIŠĆENJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuju tvari koje se smatraju onečišćivačima poljoprivrednog zemljišta, njihove najviše dopuštene količine u tlu, u smislu sprječavanja onečišćenja zemljišta i kontrole onečišćenja zemljišta, s ciljem da se zemljište zaštiti od onečišćenja i degradacije i održi u stanju koje ga čini povoljnim staništem za proizvodnju zdravstveno ispravne hrane, radi zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja, zaštite prirode i okoliša.

Članak 2.

(1) Zaštita zemljišta od onečišćenja provodi se zabranom, sprječavanjem i ograničavanjem unošenja onečišćujućih tvari u zemljište kao i poduzimanjem drugih mjera za njegovo očuvanje.

(2) Onečišćujuće tvari su prioritetno teški metali (Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn, Mo, As, Co) i potencijalno toksični esencijalni elementi (Zn i Cu), postojane organske onečišćujuće tvari (pesticidi, industrijske kemikalije, nusproizvodi izgaranja i industrijskih procesa), radionuklidi i patogeni organizmi.

(3) Onečišćujućim tvarima smatraju se i tvari koje se uobičajeno unose u zemljište, ali neadekvatnom primjenom mogu prouzročiti štete po okoliš i/ili zdravlje ljudi

(4) Izvori onečišćenja su: industrijska proizvodnja i usluge, proizvodni otpad, komunalni otpad, naftna industrija, rudarstvo, elektrane, skladišta, vojna aktivnost, promet, transportni izljevi, poljoprivredna djelatnost, incidentne situacije i ostalo.

Članak 3.

Pojedini pojmovi iz ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:

1) *poljoprivredno tlo* je dio zemljišta koji se koristi za poljoprivrednu proizvodnju pod čime se podrazumijeva površinski obrađeni sloj tla, kao i dublji slojevi koji nisu zahvaćeni obradom, uključujući rastresite dijelove supstrata s podzemnom vodom, koji mogu također biti onečišćeni tvarima unijetim u zemljište na opisani način.

2) *onečišćujuća tvar (ili skupina tvari)* je svaka tvar koja može prouzročiti promjene kemijskih, fizikalnih i bioloških značajki zemljišta uslijed čega se umanjuje njegova proizvodna sposobnost, odnosno ograničava korištenje u poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno koja zbog svojih svojstava količine unošenja u tlo može štetno utjecati na zdravlje ljudi biljni i/ili životinjski svijet.

3) *onečišćenost poljoprivrednog zemljišta* je stanje koje nastaje izravnim unošenjem ili postupnim rasprostranjenjem (transportom ili taloženjem) onečišćujućih tvari i njihovim nakupljanjem u zemljištu iznad najviših dopuštenih količina po odredbama ovog Pravilnika.

4) *onečišćivač* je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje posredno ili neposredno uzrokuje onečišćenje poljoprivrednog zemljišta.

5) *otpadni mulj* je mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz kućanstava i gradova, te iz drugih uređaja za pročišćavanja otpadnih voda, koji je sadržajem sličan otpadnim vodama iz kućanstava i gradova, iz septičkih jama i drugih sličnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, odnosno iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji gore nisu

spomenuti.

6) *obrađeni mulj* je otpadni mulj koji je podvrgnut biološkoj, kemijskoj ili toplinskoj obradi, dugotrajnom skladištenju, ili bilo kojem drugom postupku kojim se znatno smanjuju fermentabilnost i opasnost po zdravlje koje bi proizišle iz njegovog korištenja.

7) *mineralno (anorgansko) gnojivo* jest gnojivo, čija je glavna namjena ishrana biljaka, u kojem su prijavljena hranjiva u obliku anorganskih soli dobivenih ekstrakcijskim i/ili fizikalnim i/ili kemijskim industrijskim postupcima.

8) *organsko gnojivo* jesu organske tvari uglavnom tvari biljnog i/ili životinjskog podrijetla, koje se dodaju u tlo s osnovnom namjenom ishrane bilja.

9) *stajski gnoj* je kruti stajski gnoj, gnojovka, gnojnica i stajski gnoj kao organski gnoj u prerađenom obliku.

10) *kruti stajski gnoj* je smjesa stelje, krutih i tekućih životinjskih izlučevina različitog stupnja biološke razgrađenosti, stabilnosti i zrelosti.

11) *gnojovka* je polutekuće stajsko gnojivo, smjesa krutih i tekućih izlučevina, tj. stajski gnoj uglavnom bez stelje.

12) *gnojnica* je tekući stajski gnoj, najčešće smjesa tekućih životinjskih izlučevina i otpadnih voda (obično nastaje kao tekući ostatak izlučevina koje stelja ne uspije upiti).

13) *pesticid* je:

(a) sredstvo za zaštitu bilja, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24. 11. 2009.);

(b) biocidni proizvod, kako je definirano u Uredbi (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27. 6. 2012.)

14) *kompost* je sukladno posebnom propisu koji regulira status nusproizvoda i ukidanje statusa otpada, organsko gnojivo i poboljšivač tla koji udovoljava uvjetima za određenu namjenu i odvojeno je sakupljen na mjestu nastanka i ne uključuje otpad koji nastaje izdvajanjem frakcije miješanog komunalnog otpada odnosno, koji je proizveden kontroliranom biooksidativnom razgradnjom različitih smjesa sastavljenih prvenstveno od različitih biljnih ostataka, ponekad pomiješanih s organskim gnojivima i/ili životinjskim ostacima, a sadrži ograničene količine mineralnih tvari.

15) *anaerobni digestat* je sukladno posebnom propisu koji regulira status nusproizvoda i ukidanje statusa otpada, organsko gnojivo i poboljšivač tla proizveden anaerobnom digestijom otpada i odvojeno sakupljen na mjestu nastanka i ne uključuje otpad koji nastaje izdvajanjem frakcije miješanog komunalnog otpada.

II. MAKSIMALNO DOPUŠTENE KOLIČINE ONEČIŠĆUJUĆIH TVARI U POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Članak 4.

Poljoprivredno zemljište smatra se onečišćenim kada sadrži više teških metala i potencijalno onečišćujućih elemenata od maksimalno dopuštenih količina (MDK), izraženo u mg kg^{-1} zrakosuhog tla;

	pH tla u 1 M otopini KCl-a		
element	< 5	5 – 6	> 6
Cd	1	1,5	2
Cr	40	80	120
Cu	60	90	120
Hg	0,5	1	1,5
Ni	30	50	75
Pb	50	100	150
Zn	60	150	200
Mo	15	15	15
As	15	25	30
Co	30	50	60

Članak 5.

(1) Maksimalno dopuštene količine organskih onečišćujućih tvari u tlu izraženo u mgkg-1 suhog tla su:

Suma PAH-ova za lakša i skeletna tla za teška tla	1 2
Ukupna koncentracija polikloriranih bifenila – PCB	